

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KFI/FVF	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Filozofie vědy		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	24.05.2024 07:44

Pracoviště / Zkratka	KFI / FVF			Akademický rok	2023/2024
Název	Filozofie vědy			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 5 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Seminář 2 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	5
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní semestr
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano			Hodn. stup. zp. před zk.	S N
Hodnotící stupnice	1 2 3 4				
Počet hodin kontaktní	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Automat. uzn. záp. před zk.					
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem předmětu je přiblížit studentům základní problémy filozofie vědy. Představit jim filozofické pohledy na vědu v jednotlivých obdobích historického vývoje. Seznámit studenty s nejvýznamnějšími autory, kteří z filozofického hlediska zkoumali vědu, a zhodnotit zásadní myšlenky a teze, které ovlivnily vývoj filozofie vědy.

Požadavky na studenta

Zápočet: seminární práce. Zkouška je kombinovaná.

Obsah

Probíraná témata: Mýtus, filozofie, věda, filozofie vědy. Renesance a vznik novodobé vědy. Vztah filozofie, epistemologie a metodologie vědy. Paradigma klasické vědy (Newton, Descartes). Spor empirismu a racionalismu. Formování filozofie vědy. Tradice induktivismu a empirismu, B. Russell a Cambridge school, Bayesianismus. Logický pozitivismus a logický empirismus. Problém demarkace a problém pozorování. Falzifikace a hypoteticko-deduktivní metoda (K. Popper). Konvencionalismus (E. Mach, H. Poincaré a P. Duhem). Konstrukcionistická filozofie vědy (H. Margenau). Operacionalismus (P. Bridgman, A. Rapoport, B. F. Skinner). Metodologie vědeckých výzkumných programů (I. Lakatos). Vědecké revoluce a paradigmata (T. S. Kuhn). Metodologický anarchismus ve vědě (P. K. Feyerabend).

Studijní opory

Studenti mají k dispozici oporu ve formě skupiny/týmu v rámci systému Microsoft Teams.

Studenti mají k dispozici elektronickou učebnici v rámci Kompendia KFI - <https://www.esf.kfi.zcu.cz/kompendium-hum/>

Opory na webových stránkách vyučujícího: <https://dap.flu.cas.cz/en/people/vladimir-havlik#teaching-materials>

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Doc. PhDr. Vladimír Havlík, CSc. (100%)

Literatura

- **Základní:** Russell, Bertrand. *Logika, věda, filozofie a společnost*. 1. vyd. Praha : Svoboda-Libertas, 1993. ISBN 80-205-0219-X.
- **Základní:** Popper, Karl Raimund. *Logika vědeckého zkoumání*. 1. vyd. Praha : Oikoymenh, 1997. ISBN 80-86005-45-3.
- **Základní:** Fajkus, Břetislav. *Současná filozofie a metodologie vědy*. 1. vyd. Praha : Filosofia, 1997. ISBN 80-7007-095-1.
- **Doporučená:** Fiala, Jiří. *Analytická filozofie : první část. 1. díl*. Plzeň : Západočeská univerzita, 2000. ISBN 80-7082-611-8.
- **Doporučená:** Fiala, Jiří. *Analytická filozofie : první část. 2. díl*. Plzeň : Západočeská univerzita, 2000. ISBN 80-7082-611-8.
- **Doporučená:** Demjančuk, Nikolaj. *Filozofie - kultura, věda, myšlení*. 1.vyd. Plzeň : ZČU, 1997. ISBN 80-7082-296-1.
- **Doporučená:** Kuhn, Thomas S. *Struktura vědeckých revolucí*. Praha : Oikoymenh, 1997. ISBN 80-86005-54-2.
- **Doporučená:** Feyerabend, Paul K. *Tři dialogy o vědění*. 1. vyd. Praha : Vesmír, 1999. ISBN 80-85977-04-4.
- **Doporučená:** Tondl, Ladislav. *Věda, technika a společnost : Soudobé tendence a transformace vzájemných vazeb*. 1. vyd. Praha : Filosofia, 1994. ISBN 80-7007-051-X.
- **Doporučená:** Král, Miloslav. *Změna paradigmatu vědy*. 1. vyd. Praha : Filosofia, 1994. ISBN 80-7007-064-1.

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Kontaktní výuka	52
Vypracování seminární práce v bakalářském studijním programu [5-40]	35
Příprava na zkoušku [10-60]	43
Celkem:	130

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Kombinovaná zkouška,

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Seminární práce,

Individuální prezentace,

Demonstrace dovedností (praktická činnost),

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

představit základní postavy a témata klasické epistemologie

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

používat s porozuměním filosofickou terminologii klasické epistemologie
identifikovat problém (tezi) a reprodukovat argumentaci obsaženou v zadaném textu
využívat moderní technologie, zejména informační databáze

Vyučovací metody

Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:

Přednáška založená na výkladu,
Analyticko-kritická práce s textem,
Samostudium,

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

Seminární výuka (badatelské metody),
Demonstrace dovedností,
Samostatná práce studentů,
Prezentace práce studentů,

Výsledky učení

Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:

představit základní postavy a témata filosofie vědy 20. století
charakterizovat nejdůležitější filosofické interpretace vědy a vysvětlit jejich souvislosti
shrnout vybrané významné filosofické spisy filosofie vědy 20. století

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

analyzovat pramenné filosofické texty filosofie vědy 20. století
interpretovat vybrané pasáže klíčových textů filosofie vědy 20. století
sledovat argumentační postupy konkrétních autorů nebo vybraných textů filosofie vědy 20. století
argumentovat a diskutovat o konkrétním tématu filosofie vědy 20. století

Předmět je zařazen do studijních programů: